

szőr a gyakorlatot tolforgató közvetlenségével adja elő a dolgokat, mások kedélyeskedő hangra térve át, köznapias kifejezésekkel; szóhasználata egy-két helyen található is lehetne.

A korhangulat megéreztetésére gyakran használ régies meg vidékies szavakat s hogy a figyelmet jobban rájuk terelje, ezeket többnyire másfajta betűkkel is nyomatja. Ez kissé a keresettség hatását teszi.

Altalában azonban egy rokonszenvs egyéniség története kapcsán a szerző avatott vezetésével mozaikszerű, de elég valóságos képet nyerünk a XVIII. századvég külföldi és hazai társadalmának mozgalmairól, főképp magánéleti vonatkozásban. Az egykorú Bécs nevezetesebb utcáival és épületeivel, szép asszonyaival meg piperkőceivel, színházával, udvari estélyeivel, vídám gárdistáival, a dunántúli szürettek és lakomák leírása, Kisfaludy klagenfurti, mantuai, milánói, draguignani elméneinek közlése mind bő alkalmul szolgál a legkülönbözőbb tárgyú jellemző apróság elmondására. Látszik, hogy Darnay jól ismeri e kort családéleti és magánvontkozásában s lehetőleg hitelességre törekszik. Nagy segítségére voltak a Kisfaludytól származó följegyzések, melyekből alkalomadtán idéz is.

Baros Gyula.

Hegedűs Loránt új könyve. Az irodalmi siker titka igen különböző eredetű. Van olyan könyv, mely a tartalmával kelt figyelmet; van olyan, amelynek előadasmódja tetszik. Máskor meg az író egyénisége miatt kapkodnak utána. Néha mind a három tényező elősegíti a hatást. Az utóbbi eset magyarázza Hegedűs Loránt műveinek kedveltségét.

A nagy közönség a közéleti szereplőben valami igazot érdekességet gyanít. A közönséges halandó a tömegben alig látva túl szomszédján, joggal hiszi, hogy a magasból tágabb körre esik pillantás s ezért szívesen hallgatja az élenjárók szavát. Ha aztán ez a nyilvánossághoz fordulás nemcsak tárgyilag, hanem formailag is megkapó: mi akadály lehetne a sikernek?

A halhatatlanok útja c. kötet olyan cikkeket közöl, melyekben Hegedűs az utóbbi évek időszerű kérdéseivel kapcsolatos nézeteit fejti ki a szellemes társalgás könnyed módján. Jókairól, Madáchról, Shakespeareről, gr. Tisza Istvánról s a magyarság némely égető problémájáról van szó e rövidebb-hosz-

szabb cikkeken, melyeken itt-ott fel-tűnő erős nyomot hagyott a pillanat időszerűsége; de azért, vagy talán épen ezért érdekességük tagadhatatlan. A rapszodikus lendület e színes egyvelege néhol meglepi ugyan az olvasót, az ellenmondás hajlamát azonban végül lecsöndesíti az ötletszökelek nyomán járó komoly célnak. A kötet darabjai közül kiválik a «Krisztus zörgetése» c. felolvasás, mely a magyar protestantizmusnak nemzeti újjáépítésünk körüli feladataira mutat rá; másfelől mindvégig figyelemébresztő a gr. Tisza István világtörténelmi jelentőségét fejtegető tanulmány, amely polemikus éllel s heves dialektikával vitatja a nagy államférfiú igazát.

K. G.

Hösköltemény Szent Lászlóról. Talán nincs irodalom, amelyben a letűnt idők nagyjai annyiszor támadnának fel a költők lantján, mint a miénkben. Ennek magyarázata nyilvánvaló: nincs még egy olyan nép, melynek nemzeti léte annyiszor forgott volna kockán, mint a miénknek. Az a lélektani tapasztalat érvényesül itt, hogy a bajban lévő a már átélt emlékképekből igyekszik új erőt gyűjteni. A költő, mint a közönség lekíségének megszólaltatója, ihletben ösztönösen hódol e belső kényszernek s nagy válságok idején megnyugvást kereső mohósággal idézi fel a régi kort.

A közviszonyokon aggódó magyar lélek ez ősi vonása mondatja Arannyal is, hogy hó lelke vigaszt a multakba fordul. Ilyesféle indíték hatása alatt énekelte meg egész kötetnyi versben Szent László királyt Sziklay János, az ötvenéves jubileumát ünneplő érdemes költő. Nem ő az első, kinek képzeletét a magyar középkor e büszkesége megragadta. Tetteit s a nevéhez fűződő csodákat szent hagyományként emlegeti a nemzeti kegyelet, melynek művészi ápolóiként a költők egész sora, köztük egy Vörösmarty s Arany található. Egyik tudósunk szinte egész könyvre terjedő tanulmányban foglalkozik Szent Lászlóknak a magyar költészetbeli szerepéről.

Ily előzmények után merész feladatra vállalkozott a jubiláló költő. Huszonnégy énekre terjedő műve főképp a cserhalmi, nándorfehérvári és mogyoródi csaták hőseként mutatja be Szent Lászlót, az ősi erények megtestesítjét. A mellékalakok közül élesebb vonásokkal van rajzolva a Lászlótól megmen-